

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת ארז מלול
יונתן מישרקי

פ/25/3614

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (השבת עודפי גבייה), התשפ"ג–2023

תיקון סעיף 325 1. בפקודת העיריות¹, בסעיף 325, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
"ב) נמסרה הודעה כאמור בסעיף קטן (א), תשיב העירייה את שיעורי הארנונה העודפים שנגבו, ככל שנגבו, בתוך 30 ימים."

דברי הסבר

כיום, רשויות מקומיות רבות מחזיקות בסכומי כסף רבים של אזרחים בגין גבייה עודפת של ארנונה שאין להן זכאיות לה. הרשויות אינן משיבות לנישומים תשלומי חובה שנגבו ביתר, אף שהן רושמות בגינם יתרת זכות לטובתם. הרשויות מבצעות החזרים של עודפי גבייה רק בעקבות פניה אקטיבית של תושב להחזרת כספים. כאשר הנישום אינו יוזם פניה לקבלת ההחזר, לא מתבצע החזר והרשויות ממשיכות להחזיק בכספים. חוב זה נוצר כאשר משלמים ארנונה לכל השנה, ולאחר מכן עוברים דירה. כך נוצר מצב בו האדם גם לא מקבל את כספו על חלקה היחסי של השנה בה לא התגורר בעיר לה שילם תחילת ארנונה והוא גם נדרש לשלם את הארנונה גם בעיר החדשה. בעקבות בקשת חופש מידע שהגישה התנועה לחופש המידע, נחשף כי היקף יתרות הזכות של הארנונה בקופת העירייה – כספים ששייכים לתושבים – מגיע למאות מיליונים. כך למשל עודפי הגבייה בעיריית תל אביב מגיעים ל-130 מיליון שקלים, בעיריית ירושלים ל-113 מיליון שקלים, בראשון לציון ל-16 מיליון שקלים, בבאר שבע ל-6.7 מיליון ובעיריית חיפה ל-60 מיליון שקלים. מטרת הצעת חוק זו היא לחתור למצב שבו יחוש האזרח שהשלטון נוהג עמו ביושר, כך שהאזרח ידע שכשם שהרשות יודעת לזהות כאשר האזרח חב לה ויודעת אף לפעול לשם כך, כך גם תנהג כאשר היא חבה לאזרח. לפיכך מוצע, כי תבוצע השבה של עודפי גביית ארנונה לאזרח, כאשר מוטלת על הרשות המקומית החובה לעשות זאת באופן יזום בתוך 30 ימים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.